**فصل ۲:**

**۱ .چگونگی شکل‌گیری اندیشه‌های اقتصادی در یونان باستان**

اندیشه‌های اقتصادی در یونان باستان در بستر **نظام برده‌داری، دولت‌شهرها (پولیس)** و فلسفه شکل گرفت. اقتصاد به‌صورت «تدبیر منزل» تلقی می‌شد و موضوعاتی مانند **تقسیم کار، ارزش مصرف و مبادله، پول، قیمت عادلانه و نقش اخلاق در اقتصاد** توسط فیلسوفانی چون **افلاطون و ارسطو** بررسی شد. با وجود بازار کالا، بازار آزاد نیروی کار وجود نداشت

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۲ .تفاوت فعالیت‌های اقتصادی روم باستان و یونان باستان**

- یونان: کشاورزی، صنعت، تجارت دریایی، صیادی، فلسفه و هنر
- روم: کشاورزی، جنگجویی، کشورگشایی و قانون‌گذاری
- یونانیان متفکر و هنرمند بودند؛ رومیان مدیر، مدبر و قانون‌مدار
- نتیجه مهم اقتصاد روم :**تأکید بر مالکیت خصوصی و آزادی قراردادها**
- تحلیل نظری اقتصاد در روم ضعیف‌تر از یونان بود

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۳ .اندیشه‌های اقتصادی افلاطون**

- تأکید بر **عدالت اجتماعی** و اخلاق
- معرفی **مدینه فاضله** با ساختار اشتراکی (غیرکمونیستی)
- تقسیم جامعه به سه طبقه:
  ۱. حاکمان (فیلسوفان)
  ۲. نگهبانان
  ۳. تولیدکنندگان
- مخالفت با ربا، ثروت‌اندوزی و سوداگری
- حمایت از **دخالت گسترده دولت در اقتصاد**
- تأکید بر **تقسیم کار و تخصص**
- پول را وسیله مبادله می‌دانست

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۴ .عقاید اقتصادی ارسطو**

- اقتصاد = تدبیر منزل
- تأکید بر **سعادت انسان** به‌عنوان هدف اقتصاد
- ارزش کالا تابع **مطلوبیت و هزینه تولید**
- تعریف **قیمت عادلانه**
- مخالفت شدید با ربا و سوداگری
- تأیید مالکیت خصوصی، مخالفت با مالکیت اشتراکی
- کشاورزی را بر صنعت برتر می‌دانست
- پذیرش نظام برده‌داری به‌عنوان امر طبیعی

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۵ .اندیشه‌های اقتصادی در روم باستان**

- تمرکز اصلی بر کشاورزی و اداره زمین
- دفاع از نظام برده‌داری
- تأکید بر نظم، قانون و مالکیت خصوصی
- گسترش تجارت بین‌المللی
- ضعف در تحلیل نظری اقتصاد
- نقش مهم حقوق رومی در مفاهیم اقتصادی مانند قیمت، پول و قراردادها

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۶ .عمده‌ترین منابع تأمین مخارج کلیسا در قرون وسطی**

- دریافت **بخشی از محصول کشاورزان (عُشر)**

- مالیات‌های غیرنقدی
- هدایای مذهبی
- جرایم و جریمه‌ها
- دخالت در حل اختلافات اقتصادی و دریافت هزینه داوری

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۷ .مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر اندیشه‌های اقتصادی قرون وسطی**

۱. **فقه یهودی (میشنا)**
۲. **فقه و حقوق رومی آمیخته با مسیحیت**
۳. **اندیشه‌های کلیسای کاتولیک و تفکر اسکولاستیک**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۸ .اندیشه اقتصادی اسکولاستیک**

- تقدم ایمان بر عقل
- رویکرد **هنجاری و اخلاقی** به اقتصاد
- تأکید بر قیمت عادلانه
- مخالفت با ربا (به‌ویژه در دیدگاه توماس آکویناس)
- پذیرش بازار آزاد بدون انحصار و احتکار
- توجه به کمیابی و عرضه و تقاضا

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۹ .پنج عامل متمایزکننده موضوعات اقتصادی در تاریخ اسلام**

۱. مباحث اقتصادی در **تفسیر قرآن**
۲. بررسی اقتصادی در **فقه اسلامی**
۳. تحلیل اقتصادی در **اخلاق اسلامی**
٤. آثار اقتصادی دولتمردان و دیوان‌سالاران
٥. تحلیل‌های **تجربی و تاریخی** )مانند ابن‌خلدون (

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۰ .نظر مایکل فاستر درباره بررسی افکار متفکران قدیم**

به‌نظر مایکل فاستر، **نظریات جدید چیزی جز بازسازی، تحلیل و تکامل اندیشه‌های گذشتگان نیستند** .مطالعه افکار قدما نه سرگرمی فکری، بلکه شرط فهم صحیح نظریه‌های جدید است و اندیشه‌های معاصر ریشه در گذشته دارند

**۱ .مهم‌ترین فعالیت اقتصادی در یونان و روم باستان**

✓ **ب) کشاورزی**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۲ .کدام گزینه در مورد یونان باستان نادرست است؟**

✓ **ب) بازار آزاد نیروی کار وجود داشت.**

)به دلیل نظام برده‌داری، بازار آزاد نیروی کار وجود نداشت (

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۳ .واژه اقتصاد با مفهوم خاص خود برای اولین بار توسط دانشمندان ... مورد استفاده قرار گرفت.**

✓ **ج) یونانی – افلاطون و ارسطو**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۴ .کدام‌یک نمی‌تواند از دلایل اصلی خاموشی هزارساله افکار اقتصادی در اروپا باشد؟**

✓ **د) عدم وجود تمایل به شناخت مسائل علمی در آن دوران**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۵ .منظور از مجموعه‌ای به نام «میشنا» چیست؟**
✓ **د) عقاید فقهی و حقوقی خاخام‌های یهودی**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۶ .کدام اندیشمند معتقد است مطلوبیت عمل با لذت آن متفاوت است و به سعادت حقیقی مربوط می‌شود؟**
✓ **ج) سقراط**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۷ .کتاب «جمهوری» که مدینه فاضله را جامعه‌ای اشتراکی معرفی می‌کند، نوشته کیست؟**
✓ **الف) افلاطون**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۸ .به عقیده افلاطون تصمیم‌گیرندگان و حکمای جامعه باید از بین کدام دسته انتخاب شوند؟**
✓ **الف) اشراف و فیلسوفان**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۹ .به عقیده افلاطون کدام طبقه حق گردآوری ثروت ندارد و باید از اموال اشتراکی استفاده کند؟**
✓ **ب) حکمرانان و فرمانروایان**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۰ .به عقیده افلاطون تولیدکنندگان اصلی ثروت در جامعه چه کسانی هستند؟**
✓ **ج) صنعتگران و کشاورزان**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۱ .ارسطو معتقد است ارزش هر کالا به دو عامل بستگی دارد:**
✓ **الف) مطلوبیت و هزینه تولید**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۲ .نظر ارسطو درباره مالکیت شخصی و اشتراکی کدام است؟**
✓ **الف) تأیید مالکیت شخصی – انتقاد از مالکیت اشتراکی**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۳ .ایدئولوژی اقتصادی در روم باستان بیشتر به چه چیزی مربوط می‌شود؟**
✓ **د) توجه به بخش کشاورزی و ارائه بهترین روش کشت و ابزار کشاورزی**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۴ .عقاید دانشمندان روم و یونان باستان درباره برده‌داری چگونه بوده است؟**
✓ **د) دانشمندان رومی هم مانند یونانیان بر آن تأکید می‌کردند و آن را مطابق عدالت اجتماعی می‌دانستند .**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۵ .این گفته متعلق به کیست؟**
»قانون طبیعت بر محور عقل است و جهان‌شمول و تغییرناپذیر است«...
✓ **ب) سیسرون**
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۶ .رومیان باستان بر کدام اندیشه‌ها تأکید بیشتری داشتند؟**
✓ **ج) فلسفی و سیاسی**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۷ .اقتصاد اروپا در قرون وسطی بر چه مبنایی استوار بود؟**

**☑ ج) فئودالیسم**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۸ .در روش تفکر اسکولاستیک گفته می‌شود که:**

**☑ ایمان بر عقل مقدم است**

)در گزینه‌های دادشده، صحیح‌ترین تطابق(:

**☑ ج) قانون بر عقل مقدم است**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۱۹ .عالی‌ترین مرجع فکری تفکرات اسکولاستیک کدام است؟**

**☑ ج) ارسطو**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

**۲۰ .مشهورترین فیلسوف اسکولاستیک قرن سیزدهم کیست؟**

**☑ الف) آکویناس**

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

## فصل ۳:

۱ .علل و زمینه‌های پیدایش مکتب مرکانتیلیست‌ها

پیدایش مکتب مرکانتیلیسم همزمان با رنسانس و افول نظام فئودالی بود. با گسترش تجارت داخلی و خارجی، شکل‌گیری دولت‌های ملی قدرتمند، توسعه استعمار، نیاز دولت‌ها به منابع مالی برای جنگ‌ها و اداره کشور و کشف سرزمین‌های جدید، اندیشه‌ای پدید آمد که ثروت کشور را در انباشت فلزات قیمتی می‌دانست. ضعف نظری اقتصاد در آن زمان و غلبه دیدگاه‌های عملی و تجاری نیز به شکل‌گیری این مکتب کمک کرد

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۲ .منبع اصلی ثروت و نوع نگاه اقتصادی مکتب مرکانتیلیست‌ها

از دید مرکانتیلیست‌ها، طلا، نقره و فلزات قیمتی منبع اصلی ثروت کشور بودند. آنان معتقد بودند هر چه ذخایر فلزی یک کشور بیشتر باشد، قدرت اقتصادی و سیاسی آن بیشتر است. نگاه اقتصادی آنان تجاری، پول‌محور و مبتنی بر مبادله بود و تولید (کشاورزی و صنعت) را ذاتاً غیرمولد می‌دانستند مگر آنکه در خدمت تجارت خارجی باشد

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۳ .عقیده مرکانتیلیست‌ها درباره نقش و اهمیت دولت در اقتصاد

مرکانتیلیست‌ها به دخالت گسترده و فعال دولت در اقتصاد اعتقاد داشتند. دولت باید با وضع تعرفه‌ها، محدود کردن واردات، تشویق صادرات، کنترل جریان طلا و نقره، حمایت از بازرگانان و ایجاد انحصارهای تجاری، اقتصاد را در جهت موازنه مثبت بازرگانی هدایت کند

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۴ .علل و زمینه‌های افول مکتب سوداگران

مهم‌ترین عوامل افول مرکانتیلیسم عبارت‌اند از:

- ناتوانی این مکتب در توضیح واقعی فرایند تولید
- ایجاد تورم شدید به دلیل ورود طلا و نقره
- شکل‌گیری بازار سیاه و قاچاق
- انتقادهای فکری مکتب فیزیوکرات و سپس کلاسیک‌ها
- تغییر ساختار اقتصادی اروپا به سمت تولید صنعتی

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

۵ .دخالت دولت در اقتصاد از دیدگاه مکتب سوداگران
از دید سوداگران، دولت باید:
- صادرات را تشویق و واردات را محدود کند
- جریان فلزات قیمتی را کنترل نماید
- از صنایع صادراتمحور حمایت کند
- انحصارهای تجاری ایجاد کند
- سیاستهای پولی و تجاری سختگیرانه اعمال نماید

هدف اصلی این دخالتها افزایش ذخایر طلا و نقره کشور بود
سؤالات چهارگزینهای فصل سوم
۱ .تفکر مکتب مرکانتیلیسم مربوط به چه دورهای است؟

✓الف) ابتدای قرن شانزدهم تا اواسط قرن هجدهم

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۲ .مبنای اصلی این تفکر انباشت فلزات قیمتی و دخالت دولت در اقتصاد است.

✓مرکانتیلیستها

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۳ .مرکانتیلیستها فعالیتهای ... را غیرمولد میدانستند.

✓کشاورزی و صنعت (تولید)

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۴ .مهمترین عامل افزایش قدرت اقتصادی کشور از دید مرکانتیلیستها کدام است؟

✓الف) جمعآوری طلا و نقره

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۵ .به عقیده مرکانتیلیستها بهترین دولت کدام است؟

✓ب) دولتی که بیشترین دخالت را در اقتصاد داشته باشد

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۶ .کدام اندیشمند مرکانتیلیست جزء متأخرین است؟

✓ج) ژان باتیست کلبر

مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

۷ .کدام گزینه از ایرادات اصلی مکتب مرکانتیلیست نیست؟

✓ج) اعتقاد به وجود یک دولت نیرومند مرکزی

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

۸ .بولیونیسم (Bullionism) مربوط به چه کسانی است؟

✅ ج) طرفداران ذخیره شمش طلا و فلزات قیمتی

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

۹ .سیاست سوداگری مبتنی بر توسعه صنعتی مربوط به کدام کشور بود؟

✅فرانسه (سیاست‌های کلبرتیسم)

مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

۱۰ .چرا انتشار اوراق تجاری بانک عمومی فرانسه با استقبال مواجه شد؟

✅ ج) به دلیل حمایت‌های دولت و ایجاد اعتماد عمومی به بانک

سؤالات تشریحی فصل چهارم
۱ .خاستگاه و چگونگی پیدایش مکتب فیزیوکرات‌ها
مکتب فیزیوکراسی در قرن هجدهم میلادی در فرانسه و در واکنش به سیاست‌ها و ناکارآمدی‌های مکتب مرکانتیلیسم شکل گرفت. تمرکز بیش از حد مرکانتیلیست‌ها بر تجارت و طلا، بی‌توجهی به تولید واقعی و به‌ویژه کشاورزی، موجب شد گروهی از متفکران فرانسوی با الهام از قوانین طبیعی و نظم حاکم بر طبیعت، مکتبی را بنیان نهند که ثروت را حاصل تولید واقعی بدانند. پیشرفت علوم طبیعی و پزشکی نیز در شکل‌گیری این مکتب نقش داشت
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۲ .مبانی اصلی اندیشه اقتصادی فیزیوکراسی و منبع اصلی ثروت
مهم‌ترین مبانی اندیشه فیزیوکرات‌ها عبارت‌اند از:
اعتقاد به قوانین طبیعی و نظم خودبه‌خودی اقتصاد
آزادی اقتصادی (اصل «بگذار بگذرد، بگذار انجام شود»)
مخالفت با دخالت گسترده دولت
تقسیم جامعه به سه طبقه:
طبقه مولد (کشاورزان)
طبقه مالک
طبقه عقیم (صنعت، تجارت، خدمات)
از دید فیزیوکرات‌ها کشاورزی تنها بخش مولد و منبع اصلی ثروت است، زیرا تنها بخشی است که «محصول ویژه» ایجاد می‌کند
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۳ .تابلو اقتصادی فرانسوا کنه چیست؟
تابلو اقتصادی (Tableau Économique) اثری از فرانسوا کنه است که برای نخستین بار گردش درآمد و ارتباط بخش‌های مختلف اقتصاد را به‌صورت منسجم نشان داد. کنه اقتصاد را همچون بدن انسان دانست و جریان کالا و درآمد را به جریان خون در بدن تشبیه کرد. این اثر اولین مدل تحلیلی اقتصاد کلان محسوب می‌شود
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۴ .جایگاه دولت در اندیشه اقتصادی فیزیوکرات‌ها
فیزیوکرات‌ها به حداقل دخالت دولت در اقتصاد اعتقاد داشتند. وظیفه دولت تنها:
حفظ نظم
اجرای قوانین طبیعی

تأمین امنیت
حمایت از مالکیت خصوصی
دولت نباید در قیمت‌ها، تولید و تجارت دخالت کند، زیرا آزادی اقتصادی موجب تحقق قوانین طبیعی می‌شود
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۵ .علل افول اندیشه فیزیوکرات‌ها
مهم‌ترین علل افول این مکتب عبارت‌اند از:
محدود دانستن تولید به کشاورزی
نادیده گرفتن نقش صنعت و تجارت
غیرواقعی بودن فروض تابلو اقتصادی
تحولات صنعتی اروپا
ظهور مکتب کلاسیک و اندیشه‌های آدام اسمیت
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

✔ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۱ .مکتب فیزیوکراسی ابتدا در کجا آغاز شد؟
✔ ج) فرانسه
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۲ .بنیان‌گذار و آغازگر تفکر فیزیوکرات‌ها کیست؟
✔ الف) فرانسوا کنه
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۳ .کدام اندیشمند را نمی‌توان از طرفداران فیزیوکراسی دانست؟
✔ ج) رابرت مالتوس
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۴ .به عقیده فیزیوکرات‌ها بخش مولد جامعه کدام است؟
✔ کشاورزی
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۵ .فیزیوکرات‌ها کدام بخش‌ها را عقیم و خنثی می‌دانستند؟
✔ ج) خدمات و معدن
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۶ .فرانسوا کنه در تابلو اقتصادی مفهوم یکپارچگی اقتصاد را به شکل چه چیزی توضیح داد؟
✔ ج) جریان خون در بدن انسان
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۷ .اقتصاد ایده‌آل در تابلو اقتصادی کنه مبتنی بر چیست؟
✔ ج) رقابت آزاد و فاقد تجارت بین‌الملل
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۸ .منظور از «محصول ویژه» در بخش کشاورزی چیست؟
✔ ج) بخشی از محصول که کشاورز بابت اجاره زمین به مالک پرداخت می‌کند
مبانی+فلسفی۱_۹۵۰۲۳۵

---

۹ .کدام گزینه در مورد فیزیوکرات‌ها درست نیست؟

✔ ج) به عقیده آنها وجود دولت ضرورت نداشته و جامعه بدون دولت هم می‌تواند اداره شود .
مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

---

۱۰ .افول اندیشه‌های فیزیوکرات‌ها با اوج‌گیری نظریات کدام اندیشمند همراه است؟
✔ آدام اسمیت
مبانی+فلسفی۱_۹۵۵۲۳۵

سؤالات تشریحی فصل پنجم
۱ .علمای اقتصادی کلاسیک خوش‌بین و بدبین را نام برده و توضیح دهید.
اقتصاددانان کلاسیک از نظر نگاه به آینده اقتصاد به دو گروه تقسیم می‌شوند:
کلاسیک‌های خوش‌بین:
آدام اسمیت
ژان باتیست سه
این گروه معتقد بودند اگر بازار آزاد باشد و دولت حداقل دخالت را داشته باشد، اقتصاد به‌طور خودکار به تعادل می‌رسد و رشد اقتصادی و رفاه عمومی تحقق می‌یابد.
کلاسیک‌های بدبین:
توماس رابرت مالتوس
دیوید ریکاردو
جان استوارت میل
این اقتصاددانان به دلیل محدودیت منابع، رشد جمعیت، بازده نزولی زمین و کاهش سود، آینده اقتصاد را با رکود و فقر همراه می‌دانستند.

---

۲ .عقاید آدام اسمیت و نقش «دست نامرئی» در تأمین رفاه عمومی
آدام اسمیت معتقد بود افراد در پی منافع شخصی خود هستند، اما در نظام بازار آزاد، این رفتار فردی به‌وسیله دست نامرئی به گونه‌ای هدایت می‌شود که منافع عمومی جامعه نیز تأمین گردد.
دست نامرئی از طریق سازوکار قیمت، عرضه و تقاضا عمل می‌کند و بدون دخالت دولت، تعادل و کارایی اقتصادی را برقرار می‌سازد.

---

۳ .نظریه تولید آدام اسمیت
به عقیده آدام اسمیت، نیروی کار عامل اصلی تولید ثروت است.
وی معتقد بود تقسیم کار موجب:
افزایش مهارت
صرفه‌جویی در زمان
استفاده بهتر از ماشین‌آلات
می‌شود و در نتیجه، تولید و ثروت ملی افزایش می‌یابد. اسمیت منشأ افزایش بهره‌وری را تقسیم کار می‌دانست.

---

۴ .منظور آدام اسمیت از ارزش مصرفی و ارزش مبادله‌ای
ارزش مصرفی :میزان مطلوبیت و فایده یک کالا برای مصرف‌کننده
ارزش مبادله‌ای :قدرت یک کالا برای مبادله با کالاهای دیگر
اسمیت اشاره می‌کند که ممکن است کالایی ارزش مصرفی بالا ولی ارزش مبادله‌ای کم داشته باشد (مثل آب).

---

۵ .نظریه توزیع ثروت آدام اسمیت
اسمیت جامعه را به سه طبقه تقسیم می‌کند:
کارگران ←دریافت‌کننده دستمزد
سرمایه‌داران ←دریافت‌کننده سود
مالکان زمین ←دریافت‌کننده رانت
او معتقد بود توزیع درآمد میان این طبقات تابع شرایط بازار و میزان سرمایه، عرضه نیروی کار و بهره‌وری است.

---

۶ .منظور از لیبرالیسم اقتصادی آدام اسمیت
لیبرالیسم اقتصادی از دید اسمیت یعنی:
آزادی کامل فعالیت‌های اقتصادی
رقابت آزاد
مالکیت خصوصی
عدم دخالت دولت در بازار
اسمیت اعتقاد داشت آزادی اقتصادی موجب رشد تولید، افزایش رفاه و تحقق قوانین طبیعی اقتصاد می‌شود.

---

۷ .دلایل آدام اسمیت برای عدم دخالت دولت در اقتصاد
اسمیت دلایل زیر را برای محدود بودن نقش دولت بیان می‌کند:
دولت درآمدی را خرج می‌کند که خود تولید نکرده است
دولت معمولاً ناکارآمد و ولخرج است
دخالت دولت باعث اختلال در عملکرد دست نامرئی می‌شود
بازار آزاد بهتر از دولت منابع را تخصیص می‌دهد
نقش دولت فقط باید به امنیت، عدالت و خدمات عمومی محدود شود.

---

۸ .قانون سه (Say's Law) را توضیح دهید.
قانون سه بیان می‌کند که:
»هر عرضه‌ای، تقاضای خود را ایجاد می‌کند«.
به این معنا که تولید کالا موجب ایجاد درآمد می‌شود و این درآمد دوباره صرف خرید کالاها خواهد شد؛ بنابراین، در اقتصاد آزاد رکود عمومی امکان‌پذیر نیست.

---

۹ .نظریه جمعیت مالتوس
مالتوس معتقد بود:
جمعیت با تصاعد هندسی رشد می‌کند
تولید مواد غذایی با تصاعد حسابی افزایش می‌یابد
در نتیجه، همواره شکافی میان رشد جمعیت و تولید غذا ایجاد می‌شود که منجر به فقر، قحطی و بیماری می‌گردد.
راه‌حل او کنترل رشد جمعیت بود.

---

۱۰ .منظور از نظریه بهره مالکانه (رانت) ریکاردو
ریکاردو رانت را درآمدی می‌داند که به دلیل تفاوت حاصلخیزی زمین‌ها به مالکان پرداخت می‌شود.
با افزایش جمعیت، زمین‌های نامرغوب نیز زیر کشت می‌روند و زمین‌های مرغوب رانت بیشتری ایجاد می‌کنند.
رانت نتیجه کمیابی زمین حاصلخیز است، نه تلاش مالک.

سؤالات چهارگزینه‌ای فصل پنجم
۱ .کدام اقتصاددان جزء کلاسیک‌های خوش‌بین است؟
✔ ج) دیوید ریکاردو

---

۲ .کدام اقتصاددانان از کلاسیک‌های بدبین هستند؟
✔ ج) دیوید ریکاردو – جان استوارت میل

---

۳ .آدام اسمیت به عنوان اولین اقتصاددان، دست نامرئی را چگونه می‌داند؟
✔ ج) کلاسیک خوش‌بین – حداکثر

---

۴ .آدام اسمیت عامل تولید ثروت را چه می‌داند؟
✔ د) نیروی کار

---

۵ .به عقیده آدام اسمیت، اگر قیمت بازاری بالاتر از قیمت طبیعی باشد:

✔د) خریداران محصول کمتری می‌خرند

---

۶ .در تعیین دستمزد، از نظر آدام اسمیت قدرت چانه‌زنی:
✔الف) کارفرمایان از کارگران بیشتر است

---

۷ .اسمیت معتقد است افزایش سرمایه:
✔ج) موجب کاهش نرخ سود و افزایش دستمزد می‌شود

---

۸ .دلیل آدام اسمیت برای محدود کردن مخارج دولت چیست؟
✔الف) دولت درآمدی را خرج می‌کند که خود به دست نیاورده و ولخرج خواهد بود

---

۹ .این‌که گفته می‌شود هر عرضه‌ای تقاضای خود را ایجاد می‌کند چه نام دارد؟
✔قانون سه(Say's Law)
)در گزینه‌ها نزدیک‌ترین مفهوم(:
✘ قانون دست نامرئی
✘ شکاف مالتوس

---

۱۰ .اولین اقتصاددانی که تولید، توزیع و مصرف را بررسی کرد:
✔ب) ژان باتیست سه

---

۱۱ .منظور از شکاف مالتوس، شکاف بین کدام دو متغیر است؟
✔د) نرخ رشد تولید مواد غذایی و نرخ رشد جمعیت

---

۱۲ .پیشنهاد مالتوس برای رهایی از فقر ناشی از کمبود غذا چیست؟
✔ب) کنترل تولید مثل

---

۱۳ .اشکال اصلی نظریه مالتوس چیست؟
✔ج) عدم توجه به تأثیر پیشرفت علم بر کنترل جمعیت و عرضه مواد غذایی

---

۱۴ .محدود بودن زمین حاصلخیز و فشار جمعیت محور کدام نظریه است؟
✔نظریه بازده نزولی و جمعیت (مالتوس)
)در گزینه‌ها(:
✘ نظریه ارزش کار ریکاردو
✘ نظریه ارزش مبادله اسمیت

---

۱۵ .به نظر ریکاردو، ارزش یک کالا عبارت است از:
✔الف) مقدار کار لازم برای تهیه آن

---

۱۶ .نظریه بازرگانی بین‌المللی متعلق به کدام اقتصاددان است؟
✔ج) دیوید ریکاردو

---

۱۷ .کدام اقتصاددان را آخرین کلاسیک می‌دانند و گفته می‌شود به سوسیالیسم گرایش یافت؟
✔ج) جان استوارت میل

---

۱۸ .نظریات کدام اقتصاددان تحت تأثیر آگوست کنت بوده است؟
✔ج) ژان باتیست سه

۱۹ .کدام اقتصاددان تحلیل ریکاردو درباره ارزش و توزیع را متحول کرد؟
✔ ج) جان استوارت میل

---

۲۰ .کدام نظریه‌پرداز با نقد مالتوس و ریکاردو حداقل دستمزد را قطعی ندانست؟
✔ د) جان استوارت میل
سؤالات تشریحی فصل ششم
۱ .نظر فردریک لیست درباره «ملت» و دکترین اقتصاد ملی
فردریک لیست معتقد بود واحد اصلی تحلیل اقتصادی ملت است نه فرد. او دکترین «اقتصاد ملی» را در برابر اقتصاد فردگرایانه کلاسیک مطرح کرد و بیان داشت که منافع ملی الزاماً با منافع فردی یکسان نیست. به نظر او، سیاست‌های اقتصادی باید در خدمت تقویت قدرت، استقلال و توسعه ملت باشد، حتی اگر در کوتاه‌مدت با آزادی اقتصادی در تضاد قرار گیرد.

---

۲ .مراحل پنج‌گانه پیشرفت و توسعه از دیدگاه فردریک لیست
لیست مراحل توسعه اقتصادی کشورها را به پنج مرحله تقسیم می‌کند:
مرحله شبانی
مرحله کشاورزی
مرحله کشاورزی – صنعتی
مرحله کشاورزی – صنعتی – بازرگانی
مرحله تکامل اقتصادی (آزادی تجارت)
او معتقد بود تنها در مرحله نهایی می‌توان از آزادی کامل تجارت حمایت کرد.

---

۳ .نظر فردریک لیست درباره حمایت از صنایع داخلی
لیست به‌شدت از حمایت از صنایع نوپا دفاع می‌کرد. به نظر او، کشورهایی که هنوز به بلوغ صنعتی نرسیده‌اند، نباید وارد رقابت آزاد با کشورهای صنعتی شوند. این حمایت باید موقتی و هدفمند باشد تا صنایع داخلی توان رقابت پیدا کنند.

---

۴ .عقاید فردریک لیست درباره وظایف و دخالت دولت در اقتصاد
لیست نقش دولت را بسیار مهم می‌دانست و معتقد بود دولت باید:
از صنایع نوپا حمایت کند
زیرساخت‌های اقتصادی را توسعه دهد
آموزش و مهارت نیروی کار را ارتقا دهد
سیاست‌های تجاری حمایتی اعمال کند
دولت در دیدگاه لیست ابزاری برای تحقق منافع ملی است.

---

۵ .نظر ملی‌گرایان درباره منافع ملی و منافع فردی
ملی‌گرایان اقتصادی معتقدند منافع ملی بر منافع فردی تقدم دارد .اگرچه منافع فردی مهم است، اما در صورت تعارض، باید در خدمت اهداف کلان ملی مانند قدرت اقتصادی، استقلال و رفاه عمومی قرار گیرد.

---

✔ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل ششم
۱ .وجود عقایدی که دغدغه اقتصاد ملی دارند چه نامیده می‌شود؟
✔ الف) ناسیونالیسم اقتصادی

---

۲ .بنیان‌گذار و اقتصاددان برجسته ملی‌گرای آلمانی کیست؟
✔ ج) فردریک لیست

---

۳ .از نظر فردریک لیست، اشتباه اساسی دکترین کلاسیک چیست؟
✔ ج) عدم توجه به واقعیت ملت

---

۴ .اولین مرحله توسعه از دید فردریک لیست کدام است؟

✅ ج) مرحله شبانی

---

۵ .فردریک لیست معتقد است کشورها تا زمانی که به مرحله ... نرسیده‌اند باید از خود حمایت کنند.
✅ د) مرحله کشاورزی، صنعتی و بازرگانی

---

۶ .فردریک لیست کدام بخش را از حمایت مستثنی می‌دانست؟
✅ ب) بازرگانی

---

۷ .کدام اقتصاددان بر سخت‌کوشی نیروی کار، افزایش مصرف و حمایت از صنایع داخلی تأکید داشت؟
✅ ب) هنری چارلز کری

---

۸ .تقسیم‌بندی ملل به ایستا و پویا توسط چه کسی انجام شد؟
✅ الف) هنری چارلز کری

---

۹ .نخستین کسی که به نقش قدرت ملی در تقسیم کار بین‌المللی پی برد چه کسی بود؟
✅ ج) الکساندر همیلتون

---

۱۰ .کدام اقتصاددان ملی‌گرای آمریکایی از تعرفه واردات حمایت می‌کرد و با آزادی تجارت اسمیت مخالف بود؟
✅ ج) الکساندر همیلتون
سؤالات تشریحی فصل هفتم
۱ .اصول مشترک حاکم بر تفکرات سوسیالیستی
اصول مشترک سوسیالیست‌ها عبارت‌اند از:
مخالفت با آزادی مطلق کسب‌وکار و رقابت آزاد
انتقاد از مالکیت خصوصی ابزار تولید
اعتقاد به مالکیت جمعی یا اجتماعی
توجه به عدالت اجتماعی و برابری اقتصادی
باور به قابلیت و استعداد انسان برای تکامل
دفاع از طبقه کارگر و اقشار ضعیف جامعه

---

۲ .مقایسه سوسیالیست‌های تخیلی (ایده‌آلیست) با سایر سوسیالیست‌ها
سوسیالیست‌های تخیلی یا ایده‌آلیست بیشتر بر اصلاح اخلاقی، همکاری و همزیستی مسالمت‌آمیز تأکید داشتند و به انقلاب و مبارزه طبقاتی اعتقاد نداشتند.
در مقابل، سوسیالیست‌های علمی (مارکسیست‌ها) بر تضاد طبقاتی، مبارزه و تغییر ساختار اقتصادی تأکید می‌کردند.

---

۳ .نظریات سن‌سیمون
سن‌سیمون:
مخالف نظام فئودالی و سرمایه‌داری بود
طرفدار اداره جامعه توسط صنعتگران، مهندسان و دانشمندان
خواهان لغو حق وراثت
پیشنهاد تشکیل پارلمان صنعتی با سه اتاق
اعتقاد داشت تولید باید در خدمت رفاه عمومی باشد

---

۴ .عقاید سوسیالیستی سیسموندی
سیسموندی:
منتقد سرمایه‌داری و رقابت آزاد
معتقد به مداخله دولت برای حمایت از کارگران
طرفدار قوانین اجتماعی، بیمه بیکاری و حمایت‌های اجتماعی
مخالف تولید بی‌رویه و بحران‌های اقتصادی

۵ .اندیشه‌های اقتصادی رابرت آون
رابرت آون:
یک سوسیالیست عمل‌گرا
معتقد به اصلاح شرایط کار
کاهش ساعات کار
منع کار کودکان
ایجاد تعاونی‌های تولید و مصرف
اعتقاد داشت محیط اجتماعی رفتار انسان را شکل می‌دهد

---

۶ .نظریات شارل فوریه
فوریه:
مخالف رقابت و مالکیت خصوصی
پیشنهاد تشکیل فالانسترها )جوامع تعاونی خودکفا(
تقسیم کار بر اساس استعداد و علاقه
تأکید بر هماهنگی اجتماعی

---

۷ .نظریات رودبرتوس
رودبرتوس:
از پیشگامان سوسیالیسم دولتی
معتقد به دخالت دولت در توزیع درآمد
تمرکز بر عدالت در توزیع
اعتقاد داشت سرمایه‌داری باعث فقر کارگران می‌شود

---

۸ .عقاید لویی بلان
لویی بلان:
طرفدار تأسیس کارگاه‌های ملی (تعاونی‌های تولید)
خواهان دخالت دولت در اقتصاد
مخالف رقابت
اعتقاد داشت انقلاب فرانسه آزادی بدون مالکیت ایجاد کرد

---

۹ .سوسیالیسم آنارشیسم‌گرا
این دیدگاه دولت را ذاتاً ظالمانه و فاسد می‌داند و معتقد است دولت باید به‌طور کامل برچیده شود. جامعه باید بدون دولت و بر اساس همکاری آزاد اداره شود.

---

۱۰ .تأثیر سوسیالیست‌های نخستین بر مارکسیسم
اندیشه‌های سوسیالیست‌های اولیه زمینه‌ساز شکل‌گیری مارکسیسم شدند، به‌ویژه در:
انتقاد از سرمایه‌داری
توجه به طبقه کارگر
طرح مفاهیم عدالت اجتماعی
اما مارکس این اندیشه‌ها را علمی و نظام‌مند کرد.

---

✅ سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هفتم
۱ .کدام اصل جزو اصول مشترک سوسیالیست‌ها نیست؟
✅ الف) پذیرش آزادی کسب‌وکار
۲ .کدام جمله درباره سوسیالیسم درست است؟
✅ ج) سوسیالیست‌ها به استعداد کمال‌جویی انسان خوش‌بین هستند
۳ .کدام‌یک سوسیالیست ایده‌آلیست نیست؟
✅ سیسموندی

کدام اقتصاددان طرفدار لغو حق وراثت بود؟
✅الف) سن‌سیمون
کدام گزینه جزو اتاق‌های پارلمان صنعتی سن‌سیمون نیست؟
✅د) روحانیون و رهبران مذهبی
به عقیده سیسموندی اولین دخالت دولت باید در چه جهتی باشد؟
✅ج) محدود کردن زیاده‌روی‌ها در تولید
کدام گزینه درباره سیسموندی صحیح است؟
✅ج) طرفدار قوانین اجتماعی و بیمه‌های اجتماعی بود
سوسیالیست عمل‌گرا چه کسی بود؟
✅ج) رابرت آون
پیشنهاد تشکیل فالانستر متعلق به چه کسی است؟
✅شارل فوریه
چه کسی خواستار تشکیل کارگاه‌های ملی شد؟
✅لویی بلان
کدام گزینه درباره لویی بلان صحیح نیست؟
✅ج) او معتقد بود نیازها و استعدادهای افراد یکسان است
درباره فردیناند لاسال کدام جمله صحیح است؟
✅ب) او اتحادیه عمومی کارگران آلمان را بنیان نهاد
برچیدن کامل دولت از عقاید کدام گروه است؟
✅الف) سوسیالیسم آنارشیسم‌گرا
درباره ژوزف پرودون کدام صحیح است؟
✅د) در کتاب «مالکیت چیست؟» مالکیت خصوصی را دزدی دانست
کدام‌یک سوسیالیست آنارشیسم‌گراست؟
✅فردیناند لاسال
کدام اندیشه بیشترین تأثیر را بر مارکسیسم داشت؟
✅ج) سوسیالیسم دولتی
کدام دو نفر نماینده سوسیالیسم دولتی‌اند؟
✅الف) لویی بلان – فردیناند لاسال
بنیان‌گذار سوسیالیسم آنارشیسم‌گرا کیست؟
✅ج) رابرت آون
به نظر چه کسی باید مالکیت جهانی برقرار شود؟
✅ب) سن‌سیمون
به نظر کدام اندیشمند حکومت عامل اجحاف و فساد است؟
✅رابرت آون
سؤالات تشریحی فصل هشتم
۱ .اصول حاکم بر مکتب تاریخی
اصول اساسی مکتب تاریخی عبارت‌اند از:
رد روش قیاسی و انتزاعی کلاسیک‌ها
تأکید بر روش استقرایی، تاریخی و تجربی
اعتقاد به اینکه قوانین اقتصادی مطلق و جهان‌شمول نیستند
توجه به نهادها، فرهنگ، اخلاق و شرایط اجتماعی
بررسی اقتصاد در بستر زمان و مکان
اعتقاد به تکامل تدریجی جوامع اقتصادی

---

۲ .عقاید ویلهلم روشر
روشر از بنیان‌گذاران مکتب تاریخی متقدم بود.
او معتقد بود اقتصاد باید:
بر پایه مطالعه تاریخ ملل شکل گیرد

مراحل رشد اقتصادی مشابه مراحل رشد انسان است
سیاست‌های اقتصادی باید متناسب با مرحله رشد جامعه باشد
او همچنان پیوندهایی با لیبرالیسم کلاسیک داشت.

---

۳ .نظریات برونو هیلدبراند
هیلدبراند از طرفداران افراطی مکتب تاریخی متقدم بود و اقتصاد را به سه مرحله تقسیم کرد:
اقتصاد طبیعی
اقتصاد پولی
اقتصاد اعتباری
او اعتقاد داشت تحول اقتصادی تدریجی و تاریخی است و نمی‌توان قوانین ثابت برای همه جوامع ارائه کرد.

---

۴ .عقاید کارل کنیس
کارل کنیس:
مخالف تعمیم قوانین اقتصادی
تأکید بر نقش دولت و نهادها
معتقد به وابستگی اقتصاد به ساختار اجتماعی
از منتقدان جدی اقتصاد کلاسیک و روش قیاسی

---

۵ .تفاوت مکتب تاریخی قدیم و جدید

| مکتب تاریخی جدید | مکتب تاریخی قدیم |
| --- | --- |
| تمرکز بر تحلیل نهادی | تمرکز بر تاریخ توصیفی |
| قطع پیوند با کلاسیک‌ها | حفظ پیوند با کلاسیک‌ها |
| توجه به اصلاحات اجتماعی | توجه کمتر به سیاست‌گذاری |

---

۶ .انتقادات اشمولر به مکتب تاریخی قدیم
اشمولر معتقد بود مکتب تاریخی قدیم:
بیش از حد توصیفی است
فاقد تحلیل نهادی و اجتماعی عمیق است
از حل مسائل واقعی جامعه ناتوان است

---

۷ .نظریات گوستاو اشمولر
اشمولر رهبر مکتب تاریخی جدید بود و:
بر اخلاق، نهادها و دولت تأکید داشت
دخالت دولت را برای اصلاح نابرابری‌ها ضروری می‌دانست
جمع‌آوری داده‌های تاریخی را مقدم بر نظریه‌پردازی می‌دانست

---

۸ .نظریات ورتر سومبارت
سومبارت:
ابتدا تحت تأثیر سوسیالیسم بود
سپس به مکتب تاریخی گرایش یافت
سرمایه‌داری را پدیده‌ای تاریخی دانست
طرفدار دخالت دولت در اقتصاد بود

---

۹ .نظریات ماکس وبر
وبر معتقد بود:
اخلاق پروتستانی (کالوینیسم) زمینه‌ساز رشد سرمایه‌داری است
عوامل فرهنگی و دینی نقش تعیین‌کننده در توسعه اقتصادی دارند
اقتصاد را باید با جامعه‌شناسی پیوند داد

۱۰ .مراحل رشد اقتصادی از نظر روستو
روستو رشد اقتصادی را در پنج مرحله می‌داند:
جامعه سنتی
پیش‌شرط‌های خیز
خیز یا جهش
حرکت به سوی بلوغ
مصرف انبوه(Mass Consumption)

---

✅سؤالات چهارگزینه‌ای فصل هشتم
۱ .مکتب تاریخی حد فاصل کدام دو تفکر است؟
✅ب) سوسیالیسم – لیبرالیسم کلاسیک
۲ .روش تحلیل مسائل اقتصادی از دید مکتب تاریخی:
✅ج) کل به کل
۳ .تشبیه تکامل اقتصادی به نظریه داروین مربوط به کدام مکتب است؟
✅ج) سوسیالیست
۴ .بنیان‌گذار مکتب تاریخی متقدم که پیوند با کلاسیک‌ها داشت:
✅ویلهلم روشر
۵ .تقسیم اقتصاد به طبیعی، پولی و اعتباری متعلق به:
✅ب) برونو هیلدبراند
۶ .رهبر مکتب تاریخی جدید:
✅الف) گوستاو اشمولر
۷ .اخلاق را محرک اصلی توسعه سرمایه‌داری می‌دانست:
✅ج) گوستاو اشمولر
۸ .کدام گزینه درباره سومبارت نادرست است؟
✅ج) تمایلی به ترکیب سرمایه‌داری با تاریخ اقتصادی نداشت
۹ .کتاب «اخلاق پروتستانی و روحیه سرمایه‌داری» متعلق به:
✅ماکس وبر )در گزینه‌ها اشتباه تایپی وجود دارد(
۱۰ .موفق‌ترین فرد در کشف قوانین عمومی با روش تاریخی:
✅ج) گوستاو اشمولر
۱۱ .وبر توسعه سرمایه‌داری را ناشی از اشاعه چه می‌داند؟
✅ج) کالوینیسم
۱۲ .مکتبی که حد فاصل سوسیالیسم و لیبرالیسم است:
✅الف) مکتب تاریخی
۱۳ .اقتصاددان مؤثر در تکامل متدولوژی علوم اجتماعی:
✅ج) ورتر سومبارت
۱۴ .شناخت اقتصاد پس از شناخت واقعیات تاریخی ممکن است:
✅ب) گوستاو اشمولر
۱۵ .توجه به کالاهای مصرفی بادوام در کدام مرحله روستو است؟
✅الف) مصرف انبوه
۱۶ .مراحل رشد اقتصادی روستو چند مرحله است؟
✅پنج مرحله )گزینه‌ها ناقص‌اند(
۱۷ .افزایش پس‌انداز از ۵٪ به ۱۰٪ در کدام مرحله است؟
✅ج) خیز یا جهش
۱۸ .نقش مذهب پروتستان در سرمایه‌داری از نظر چه کسی است؟
✅ماکس وبر

۱۹ .جمع‌آوری داده‌های تاریخی مهم‌تر از نظریه‌پردازی:
✓ب) گوستاو اشمولر
۲۰ .جنجالی‌ترین نظریه‌پرداز توسعه اقتصادی:
✓د) روستو

**سؤالات تشریحی**

۱ از نظر کارل مارکس چه رابطه ای بین سوسیالیسم و مارکسیسم وجود دارد؟
مارکسیسم شکل علمی سوسیالیسم است که سوسیالیسم تخیلی را با دیالکتیک ماتریالیستی و تحلیل شیوه‌های تولید ترکیب می‌کند.
فلسفه کلاسیک آلمان و چگونگی شکل گیری آن را توضیح دهید.
فلسفه کلاسیک آلمان از کانت و فیشته آغاز و در هگل با دیالکتیک ایده‌آلیستی به اوج رسید؛ مارکس آن را ماتریالیستی کرد.
نقش سوسیالیسم تخیلی ایده آلیست در شکل گیری نظریات اقتصادی مارکس را توضیح دهید.
سوسیالیسم تخیلی (سن‌سیمون، فوریه) نقد اخلاقی سرمایه‌داری ارائه داد که مارکس آن را با اقتصاد کلاسیک علمی کرد.
اکتشافات علمی چگونه بر شکل گیری عقاید و اندیشه های مارکس مؤثر بود؟
نظریه داروین و فیزیک نیوتن، دیالکتیک را طبیعی و جبری نشان داد و پایه ماتریالیسم تاریخی شد.
ه اینکه گفته می شود مبنای فلسفی نظریه اقتصادی مارکس همان فلسفه دیالکتیک هگل می باشعه را توضیح دهید.
دیالکتیک هگل ایده‌آلیستی بود؛ مارکس آن را وارونه و ماتریالیستی کرد تا تضادهای اقتصادی را توضیح دهد.
نظر کارل مارکس را در رابطه با ماتریالیسم تاریخی بیان کنید.
زیربنا (نیروهای و روابط تولید) روبنا (دولت، ایدئولوژی) را تعیین می‌کند و تاریخ را پیش می‌برد.
منظور از مبارزه طبقاتی چیست؟
تضاد بورژوازی و پرولتاریا که موتور تحول تاریخی و انقلاب سوسیالیستی است.
نظام های اقتصادی با شیوه های تولید جداگانه ای را که به عقیده مارکس تمدن اروپا پشت سر گذاشته نام برده و توضیح دهید.
اشتراکی اولیه، برده‌داری، فئودالی، سرمایه‌داری؛ هر کدام با تضاد داخلی فرومی‌پاشد.
منظور مارکس از قانون تراکم سرمایه چیست؟
تمرکز و مرکزی‌شدن سرمایه که بنگاه‌های کوچک را نابود و بیکاری انبوه ایجاد می‌کند.
۱۰ در مورد ولادیمیر لنین و نقش و تأثیر او بر عقاید سوسیالیست توضیح دهید.
لنین مارکسیسم را به امپریالیسم اعمال کرد، انقلاب روسیه را رهبری و سوسیالیسم را دولتی نمود.

**سؤالات چهارگزینه‌ای**

از نظر مارکس رابطه بین سوسیالیسم و کمونیسم در چیست؟
پاسخ صحیح: د) کمونیسم همان سوسیالیسم تکامل یافته است.
۲ مارکس در دانشگاه برلین به عنوان یک دانشجو به شدت تحت تأثیر فلسفه دیالکتیک قرار گرفت.
پاسخ صحیح: هگل.
شکل گیری اندیشه های مارکس بر کدام یک از گزینه های زیر استوار نیست؟
پاسخ صحیح: د) عقاید فیزیوکرات ها و مرکانتیلیست ها.
کدام نظریه پرداز معتقد است که جبر تاریخ و وجود قوانین ماتریالیسم تاریخی سبب می شود که سرمایه داری جای خود را به سوسیالیسم بدهد؟
پاسخ صحیح: ج) کارل مارکس.
ه فلسفه دیالکتیک هگل که مبنای فلسفی نظریات اقتصادی مارکس بود در واقع همان است.
پاسخ صحیح: دیالکتیک هگل.
دیالکتیک در لغت یونانی است و در اصل به.
پاسخ صحیح: الف) روش و هنر رفع یک اختلاف.
امروزه دیالکتیک در شناخت حقیقت به روشی گفته می شود که
پاسخ صحیح: د) جهان را پیوسته در حال تحول بداند.
به عقیده مارکس شیوه تولید شامل این دو عنصر است.
پاسخ صحیح: ب) نیروی تولید و روابط تولیدی.
۹ به عقیده کارل مارکس مهم ترین عاملی که در تعیین روبنای اجتماعی کنونی و تعیین جهت تحولات اجتماعی مؤثر می باشد کدام است؟
پاسخ صحیح: ب) نیروهای تولید.

سوسیالیسم علمی (مارکسیسم)
پاسخ صحیح: (مرتبط با گزینه‌های قبلی).
۱۰ از نظر مارکس چهار نظام اقتصادی یا شیوه تولید جداگانه ای که تمدن اروپا پشت سر گذاشته است کدام است؟
پاسخ صحیح: ب) اشتراکی برده داری، فئودالی، سرمایه داری.
۱۱ دو کتاب نقد علم اقتصاد و شرایط طبقه کارگر در انگلیس متعلق به کدامیک از متفکرین زیر است؟
پاسخ صحیح: ب) فردریک انگلس.
۱۲ کتاب مشهور سرمایه نوشته کیست؟
پاسخ صحیح: الف) کارل مارکس.
۱۳ رهبر سیاسی انقلاب روسیه و تئوریسین معروف و بنیانگذار نظریه اقتصادی سوسیالیسم جدید کیست؟
پاسخ صحیح: الف) ولادیمیر لنین.
۱٤» .نظریه انقلاب متعلق به کدام یک از طرفداران مکتب سوسیالیست است؟
پاسخ صحیح: ج) کارل مارکس.
۱۵ کدام یک از طرفداران مکتب سوسیالیسم را میتوان مدافع تئوری تقویت دولت دانست؟
پاسخ صحیح: ج) ولادیمیر لنین.
۱٦ مارکس دگرگونی جوامع را تابع قوانین ..... می داند.
پاسخ صحیح: ماتریالیسم تاریخی.
۱۷ مارکس معتقد است در نظام های اقتصادی قبل از سرمایه داری کدام جریان کالا حاکم بوده است؟
پاسخ صحیح: ج) جریان ساده و پیچیده کالا.
۱۸ در مورد عوامل اصلی تحولات اقتصادی مارکس عامل اصلی را چه می داند.
پاسخ صحیح: ج) تولید و زندگی اقتصادی.
۱۹ وی معتقد بود که تنها وظیفه نظام سرمایه داری در فرآیند ماتریالیسم تاریخی صنعتی کردن جامعه است.
پاسخ صحیح: الف) کارل مارکس.
۲۰ کدام فلسفه است که یکی از مبانی مارکسیسم را تشکیل می دهد؟
پاسخ صحیح: فلسفه کلاسیک آلمان (دیالکتیک هگل).

سؤالات فصل دهم بر اساس محتوای فایل جزوه تاریخ عقاید اقتصادی (مکتب نئوکلاسیک و مارژینالیسم) پاسخ داده می‌شود. پاسخ‌ها دقیقاً مطابق ساختار درخواست‌شده ارائه می‌گردد.

**سؤالات تشریحی فصل دهم**

مهم ترین آراء و عقاید نئوکلاسیک ها را بیان کنید.
نئوکلاسیک‌ها بر تحلیل حاشیه‌ای (مارژینالیسم)، تعادل عمومی، مطلوبیت ذهنی، رقابت کامل و تعادل عرضه و تقاضا تأکید دارند.
به طور خلاصه عقاید لئون والراس را بیان کنید.
والراس تعادل عمومی را با مدل ریاضیاتی چندبازاره معرفی کرد و از مداخله دولتی در تملک اراضی و صنایع مادر حمایت نمود.
عقاید ویلیام جونز را به عنوان یک اقتصاددان نئوکلاسیک به طور خلاصه بیان کنید.
جونز معتقد بود منابع عرضه ثابت نیستند و در طول زمان رشد می‌کنند؛ ارزش تولیدی بر اساس ارزش مصرفی تعیین می‌شود.
اندیشه های اقتصادی کارل منگر را توضیح دهید.
منگر بنیانگذار مارژینالیسم اتریشی، مطلوبیت ذهنی و ارزش حاشیه‌ای را معرفی کرد و اقتصاد را علم تجربی فردگرا دانست.
ه نظریه های آلفرد مارشال را بیان کنید و تفاوت اندیشه های او را با اندیشه های سایر اقتصاددانان نئوکلاسیک توضیح دهید.
مارشال اصول اقتصاد را با منحنی‌های عرضه-تقاضا و تعادل جزئی تبیین کرد؛ تفاوت او کاربردی‌تر و کمتر ریاضیاتی نسبت به والراس و منگر است.

**سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دهم**

۱ مارژینالیست ها به طور معمول تجزیه و تحلیل خود را بر اساس فروض چه بازاری قرار داده اند؟
پاسخ صحیح: الف) رقابت کامل.
لئون والراس از چه نوع دخالتی توسط دولت در اقتصاد حمایت می کرد؟
پاسخ صحیح: ج) تملک اراضی مزروعی توسط دولت.
کدام اقتصاددان در سال ۱۸۸۲ مجموعه مقالاتی در مورد مسائل اقتصادی تحت عنوان دولت و نیروی کار منتشر کرد که در آن آزادی تجارت را محکوم و از مداخله مصلحت اندیشانه دولت در امور دفاع کرد.
پاسخ صحیح: الف) لئون والراس.

.به عقیده وی ارزش کالاهای مصرفی توسط ارزش کالاهای تولیدی معین نمی شود بلکه ارزش کالاهای تولیدی بر اساس ارزش کالاهای مصرفی که در تولید آنها به کار می روند تعیین می شود.
پاسخ صحیح: ج) ویلیام جونز.
ه بر طبق عقاید کدام یک از دانشمندان زیر منابع در طی زمان می توانند رشد کنند و عرضه منابع در اقتصاد ثابت نیست؟
پاسخ صحیح: الف) جونز.
مهم ترین خدمت اجورت به علم اقتصاد کدام گزینه است؟
پاسخ صحیح: د) ارائه نظریه هسته مرکزی در اقتصاد مبادله‌ای.
او در کتاب بیکاری خود به مفهوم ضریب بودجه متعادل پرداخته است که کینز ۲۳ سال بعد از او در این زمینه به او رشک برده است.
پاسخ صحیح: ب) فرانسیس اجورت.
او معتقد بود که منابع عرضه در اقتصاد ثابت نیستند و در طول زمان رشد می کنند.
پاسخ صحیح: الف) جونز.
وی کتاب مشهور خود تحت عنوان «اقتصاد رفاه را در سال ۱۹۲۰ به چاپ رساند که در آن تاثیر عوامل خارجی در اقتصاد را که توسط مارشال مطرح شده بود، شرح و بسط داد
پاسخ صحیح: (اجورت، مرتبط با اقتصاد رفاه).
۱۰ وی کمک های بزرگی به نظریه تعادل ایستا کرد در حالی که در همه عمر آرزوی یک مدل تعادل پویا را که خود نتوانست تنظیم کند. در سر می پروراند.
پاسخ صحیح: ج) آلفرد مارشال.

**سؤالات تشریحی فصل یازدهم**
۱ چگونگی شکل گیری و اصول اولیه مکتب کینزی را بیان کنید.
مکتب کینزی در واکنش به رکود بزرگ ۱۹۳۰ شکل گرفت؛ اصول اولیه آن تقاضای کل مؤثر، تعادل اشتغال ناقص و مداخله دولت از طریق سیاست‌های مالی-پولی است.
تفاوت های مکتب کینزی و مکتب کلاسیک را به طور خلاصه بیان کنید.
کینزی‌ها تقاضا را تعیین‌کننده عرضه می‌دانند، تعادل ناقص را ممکن و مداخله دولت را ضروری؛ کلاسیک‌ها عرضه را تعیین‌کننده، تعادل کامل و بازار خودتنظیم را باور دارند.
منظور از عقیده طرفداران مکتب کینزی که معتقد به عدم قطعیت تعادل اشتغال کامل هستند چیست؟
تعادل می‌تواند در سطوح پایین‌تر از اشتغال کامل برقرار شود و بازار خودبه‌خود به اشتغال کامل نمی‌رسد.
نظر طرفداران مکتب کینزی را در رابطه با اهمیت نقش تقاضای کل بیان کنید.
تقاضای کل (مصرف + سرمایه‌گذاری + مخارج دولت + صادرات خالص) سطح تولید، درآمد و اشتغال را تعیین می‌کند.
ه نظر طرفداران مکتب کینزی را در رابطه با نقش و اثر سیاست های پولی و مالی توضیح دهید.
سیاست‌های مالی (مخارج دولت، مالیات) مؤثرترند؛ سیاست پولی از طریق نرخ بهره و عرضه پول حمایت‌کننده است.
کینز چه راهکارهایی را برای حل مشکل بحران بزرگ و رکود اقتصادی سالهای دهه ۱۹۳۰ بیان کرد؟ شرح دهید.
کسر بودجه (افزایش مخارج دولت، کاهش مالیات)، سیاست پولی انبساطی و تحریک تقاضای کل برای اشتغال کامل.
عملیات بازار باز را توضیح دهید.
خرید و فروش اوراق قرضه دولتی توسط بانک مرکزی برای کنترل عرضه پول و نرخ بهره.
منظور از تغییر در نرخ ذخیره قانونی چیست؟
بانک مرکزی درصد ذخایر اجباری بانک‌ها را تغییر می‌دهد تا عرضه پول و اعتبار را کنترل کند.
دولت چگونه میتواند با تغییر در نرخ تنزیل مجدد بیکاری و تورم را در جامعه کنترل کند؟
کاهش نرخ تنزیل برای رکود (افزایش اعتبار، اشتغال)؛ افزایش برای تورم (کاهش اعتبار، کنترل قیمت).
۱۰ تامین مالی از طریق نرخ تنزیل را از نظر کینز شرح دهید.
بانک مرکزی با نرخ تنزیل پایین، وامدهی را تشویق و تقاضا را افزایش می‌دهد تا اشتغال کامل شود.
**سؤالات چهارگزینه‌ای فصل یازدهم**
مهمترین کتاب جان مینارد کینز کدام است؟
پاسخ صحیح: ج) تئوری عمومی اشتغال، بهره و پول.
۲ شکل گیری مکتب کینزی در واقع واکنشی در برابر عقاید مکتب ... است و می توان گفت از بطن این مکتب به وجود آمده است.
پاسخ صحیح: ج) نئوکلاسیک.
معمولاً تعادل مورد نظر کینزینها و کلاسیک ها به ترتیب در چه سطحی از اشتغال شکل می گیرد؟
پاسخ صحیح: ب) اشتغال ناقص - اشتغال کامل.

بر اساس عقاید این مکتب تقاضا عرضه را تعیین می کند.
پاسخ صحیح: ج) کینزی.
ه اعتقاد طرفداران مکتب کینزی در رابطه با تعادل اشتغال کامل این است که تعادل می تواند
پاسخ صحیح: ج) در سطح اشتغال کامل و پایین تر از آن برقرار شود.
به عقیده کینز عامل اصلی تعیین کننده سطح تولید و درآمد ملی کدام گزینه است؟
پاسخ صحیح: تقاضای کل.
کینزین ها معمولاً در رابطه با نقش و اثر سیاستهای مالی و پولی بر این باورند که
پاسخ صحیح: ب) سیاستهای مالی آثار بیشتری برای حل مشکلات اقتصاد دارد.
راهکار پیشنهادی کینزینها برای مقابله با تورم چیست؟
پاسخ صحیح: الف) افزایش مالیاتها و کاهش مخارج دولت.
کینز معتقد است مناسب ترین روش برای ایجاد تعادل اشتغال کامل.
پاسخ صحیح: ج) سیاست کسر بودجه و افزایش قرضه عمومی.
۱۰ کینزین ها معتقدند برای مهار تورم باید از سیاست استفاده کرد.
پاسخ صحیح: مالی انقباضی.
۱۱ .منظور از عملیات بازار باز چیست؟
پاسخ صحیح: الف) خرید و فروش اوراق قرضه دولتی توسط بانک مرکزی.
۱۲ وقتی دولت در شرایط رکود قصد افزایش سطح تولید و اشتغال را داشته باشد می تواند نرخ تنزیل را ..... دهد و این خود موجب ..... نرخ بهره می شود.
پاسخ صحیح: الف) کاهش - کاهش.
۱۳ یکی از مهمترین ابزارهای سیاست پولی کدام است؟
پاسخ صحیح: ب) تغییر در نرخ ذخیره قانونی.
۱٤ .کدام گزینه از ابزارهای سیاست مالی نمی باشد؟
پاسخ صحیح: تغییر در نرخ تنزیل (پولی).
۱۵ کدام گزینه در مورد عقاید مکتب کینزی صحیح است؟
پاسخ صحیح: د) کینز تقویت دولت جهت حل مشکلات اقتصادی و مبارزه با بحرانها را مجاز می دانست.
۱٦ .کینزینها سیاست مالی انقباضی را برای ..... تجویز می نمودند.
پاسخ صحیح: کنترل تورم.
۱۷ خرید و فروش اوراق قرضه دولتی توسط بانک مرکزی را چه می نامند؟
پاسخ صحیح: الف) عملیات بازار باز.
۱۸ به عقیده ایشان دولت باید از طریق اعمال سیاستهای پولی و مالی مناسب تلاش کند تا تعادل را در سطح اشتغال کامل برقرار نماید تا در نتیجه آن، ثبات قیمت ها و تولید و نهایتاً رشد اقتصادی ایجاد شود.
پاسخ صحیح: کینزی‌ها.
۱۹ به عقیده کدامیک از اقتصاددانان زیر نرخ بهره مکانیسم متعادل کننده پس انداز و سرمایه گذاری نیست، بلکه درآمد ملی است که این وظیفه را انجام می دهد.
پاسخ صحیح: کینز.
۲۰ به عقیده کدامیک از اقتصاددانان زیر سطح اشتغال که پیامدی از مقدار مصرف و مقدار سرمایه گذاری عملی شده در کشور است لزوماً اشتغال کامل نخواهد بود.
پاسخ صحیح: کینز.

**سؤالات تشریحی فصل دوازدهم**

۱ نظر ها رود را در رابطه با انواع نرخ رشد اقتصادی بیان کنید.
هارود سه نرخ رشد تعریف کرد: طبیعی (حداکثر نرخ سازگار با رشد جمعیت و سرمایه)، تضمین‌شده (ناشی از تقاضای کل) و واقعی (نتیجه سرمایه‌گذاری).
مفهوم تعادل و عدم تعادل را با استفاده از الگوی ها رود تحلیل کنید.
تعادل زمانی است که نرخ تضمین‌شده = نرخ طبیعی؛ عدم تعادل در رکود (تضمین‌شده <واقعی) یا تورم (واقعی <تضمین‌شده) رخ می‌دهد.
الگوی کالدور را در رابطه با توزیع درآمد تشریح کنید.
کالدور فرض می‌کند پس‌انداز از سود (Sp) بیشتر از دستمزد (Sw) است؛ توزیع درآمد تابع رشد است و تعادل با $Sp = s\pi Y$ و $Sw = (1-\pi)Y$ برقرار می‌شود.

مدل ساده رشد اقتصادی خانم رابینسون را که بر اساس قوانین موجود در نظام سرمایه داری ارائه شده است بیان کنید.
رابینسون مدل رشد را بر پایه نرخ سود، حجم سرمایه و دستمزد ثابت در سرمایه‌داری تبیین کرد؛ درآمد خالص تابعی از rK (نرخ سود × سرمایه) است.
ه منظور از تعادل عصر طلایی که خانم چون رابینسون ارائه کرد چیست؟
تعادل عصر طلایی نرخ رشدی پایدار با نرخ سود ثابت، بدون تورم یا رکود و رشد مداوم سرمایه و نیروی کار است.
نظریات هیکس در رابطه با رشد اقتصادی و تغییرات سرمایه را به طور خلاصه بیان کنید.
هیکس سرمایه‌گذاری را القایی (تابع تغییرات درآمد) و مستقل (نوآوری) دانست؛ رشد نیازمند پیشرفت فنی دائمی برای خروج از رکود است.
نظریات پل ساموئلسن و چگونگی تأثیرگذاری او بر عقاید اقتصادی معاصر را بیان کنید.
ساموئلسن مدل‌های پویای کینزی را با توابع سرمایه‌گذاری ($I = \alpha p + \beta \Delta Y$) گسترش داد و بر تحلیل بلندمدت رشد تأثیر گذاشت.
الگوی رابرت سولو را در رابطه با رشد اقتصادی تشریح کنید.
سولو رشد را تابعی از سرمایه، نیروی کار و پیشرفت فنی خالص دانست؛ در بلندمدت، پیشرفت فنی منبع اصلی رشد پایدار است.
ترکیب انگیزه های پولی و مالی را از نظر کینزین های جدید، شرح دهید.
کینزینی‌های جدید IS-LM را با سیاست‌های مالی (کسر بودجه) و پولی (نرخ بهره) ترکیب می‌کنند تا تقاضای کل و رشد را تعدیل کنند.
۱۰ رابطه سرمایه گذاری و درآمد ملی را از نظر هیکس شرح دهید.
هیکس سرمایه‌گذاری القایی را تابعی از تغییرات درآمد ملی ($\Delta Y$) و قیمت‌ها دانست؛ $I = f(\Delta Y, p)$.

**سؤالات چهارگزینه‌ای فصل دوازدهم**

ها رود کدامیک از انواع رشد را در نظر نگرفته است؟
پاسخ صحیح: ج) رشد تضمین شده (هارود هر سه را در نظر گرفت.(
.به عقیده ها رود، نرخ رشد. که حداکثر نرخ رشد درآمد اقتصاد است، نرخی است که تولید کنندگان را نسبت به آنچه تولید میکنند راضی نگاه می دارد.
پاسخ صحیح: ج) نرخ رشد طبیعی.
در الگوی ها رود در تعادل اشتغال کامل کدام گزینه درست است؟
پاسخ صحیح: ج) نرخ رشد تضمین شده با نرخ رشد طبیعی برابر است.
در الگوی هارود وقتی اقتصاد در وضعیت رکود قرار دارد
پاسخ صحیح: الف) نرخ رشد تضمین شده از نرخ رشد واقعی بزرگ تر است.
ه مدل کالدور نسبت به مدل ها رود این تفاوت را دارد که نسبت پس انداز به درآمد را در جریان رشد اقتصادی
پاسخ صحیح: ج) برابر با نسبت مصرف به درآمد.
کدام گزینه در مدل کالدور درست است؟
پاسخ صحیح) $Sp = s\pi Y$ :پس‌انداز از سود.(
در مدل ها رود دلیل رشد قیمتها را میتوان کدام گزینه دانست؟
پاسخ صحیح: ب.$Sw < Sp$ )
ضریب حساسیت توزیع درآمد در مدل کالدور کدام گزینه است؟
پاسخ صحیح.$S - Sp / S - Sw$ :
در مدل خانم رابینسون درآمد خالص ملی تابعی از کدام یک از عوامل زیر است؟
پاسخ صحیح: ب) نرخ سود سرمایه و حجم سرمایه.
۱۰ .در مدل خانم رابینسون در صورتی که درآمد ثابت بماند تحت چه شرایطی نرخ سود افزایش می یابد؟
پاسخ صحیح: ب) افزایش حجم سرمایه.
۱۱ به عقیده خانم را بیسون تعادل اشتغال کامل در شرایطی برقرار است که
پاسخ صحیح: الف) نرخ رشد واقعی با نرخ رشد طبیعی برابر باشد.
۱۲ تعادل عصر طلایی را کدامیک از اقتصاددانان زیر بیان کرد؟
پاسخ صحیح: ج) رابینسون.
۱۳ .به عقیده رابینسون موقعیت سعادت اقتصادی زمانی بروز می کند که
پاسخ صحیح: الف) نرخ رشد صفر شده و ارزش افزوده جذب دستمزدها شود.
۱٤ طراحی منحنی های LM و IS در علم اقتصاد توسط کدامیک از اقتصاددانان زیر صورت گرفت؟
پاسخ صحیح: هیکس.
۱۵ .به عقیده هیکس سرمایه گذاری القایی تابع کدامیک از عوامل زیر است؟
پاسخ صحیح: تغییرات درآمد.

۱۶ .هیکس معتقد است سرمایه گذاری مستقل به طور مطلق کاهش می یابد زیرا
پاسخ صحیح: ج) نرخ رشد درآمد ملی مورد نیاز جامعه سرمایه داری از نرخ رشد سقفی درآمد ملی کمتر است.
۱۷ هیکس معتقد است زمانی اقتصاد میتواند از رکود خارج شود که
پاسخ صحیح: ج) پیشرفت فنی دائمی باشد.
۱۸ کدام اقتصاددان از اولین اقتصاددانان بعد از کینز است که با استفاده از ابزار کینزی حالات پویای تغییرات درآمد ملی را در بلند مدت مورد بررسی قرار داد.
پاسخ صحیح: ج) ریچارد هیکس.
۱۹ این فرض که ضرایب تولید ثابت نیستند و پیشرفت فنی در مقابل سرمایه گذاری منبع اصلی رشد اقتصادی است مربوط به نظریات کدامیک از اقتصاددانان زیر است؟
پاسخ صحیح: ج) نیکلاس کالدور.
۲۰ کدامیک از توابع زیر الگوی تابع سرمایه گذاری ساموئلسن است؟
پاسخ صحیح.(Yt-۲ - Yt-۱)β + αp = I :

**خلاصه امتحانی: نظریه‌پردازان کلیدی + دلیل افول + نکته امتحانی**

**فصل ۲: مرکانتیلیسم**

نظریه‌پرداز کلیدی :ژان باتیست کلبر
توضیح نظریه :کلبر معتقد بود ثروت یک کشور مستقیماً به مقدار طلای انباشته‌شده بستگی دارد، بنابراین دولت باید با تعرفه‌های گمرکی واردات را محدود و صادرات را تشویق کند تا تراز تجاری مثبت ایجاد شود.
دلیل افول :نقد آدام اسمیت (ثروت واقعی=تولید نه طلا)، جنگ‌های تجاری پرهزینه، پیشرفت تجارت آزاد.
نکته امتحانی :ثروت=طلا، سیاست حمایتیColbert ، بولونیست‌ها vs آنتی‌بولونیست‌ها.

**فصل ۳: فیزیوکرات‌ها**

نظریه‌پرداز کلیدی :فرانسوا کوزنه
توضیح نظریه :کوزنه با Tableau économique نشان داد که تنها کشاورزی خالص محصول تولید می‌کند و جریان اقتصادی باید آزاد باشد؛ صنعتگران و مالکان غیرمولدند و دولت نباید در اقتصاد دخالت کند.(laissez-faire)
دلیل افول :انقلاب فرانسه (نابودی اشرافیت کشاورزی)، صنعتی‌شدن اروپا، نادیده‌گرفتن نقش صنعت.
نکته امتحانیTableau économique :، خالص محصول=کشاورزی، Laissez-faire، .Turgot

**فصل ۴: آدام اسمیت (کلاسیک اولیه)**

نظریه‌پرداز کلیدی :آدام اسمیت
توضیح نظریه :اسمیت با مثال سنج کارخانه نشان داد تقسیم کار بهره‌وری را افزایش می‌دهد و "دست نامرئی" بازار را خودتنظیم می‌کند؛ ثروت از تولید و تجارت آزاد ناشی می‌شود نه انباشت طلا.
دلیل افول :رکودهای دوره‌ای (۱۸۳۷، ۱۸۷۳)، ناتوانی در توضیح بیکاری و نابرابری، ظهور مارکس.
نکته امتحانی :ثروت ملل ۱۷۷۶، دست نامرئی، سنج کارخانه، نقد مرکانتیلیسم.

**فصل ۵: ریکاردو و مالتوس**

نظریه‌پرداز کلیدی :دیوید ریکاردو
توضیح نظریه :ریکاردو اجاره را نتیجه حاصلخیزی متفاوت زمین‌ها دانست (اجاره تفاضلی) و مزیت نسبی را مبنای تجارت بین‌المللی قرار داد؛ در بلندمدت سود به صفر میل می‌کند (قانون برابری).
دلیل افول :خوش‌بینی بیش‌ازحد به بازار (رکودها نقض کرد)، نادیده‌گرفتن نوآوری، انتقادات میل (ثبات پویا).
نکته امتحانی :اجاره تفاضلی، مزیت نسبی، قانون برابری، مالتوس (جمعیت هندسی).

**فصل ۶: جان استوارت میل**

نظریه‌پرداز کلیدی :جان استوارت میل
توضیح نظریه :میل تعادل پویا را توصیف کرد که در آن جمعیت و سرمایه ثابت می‌مانند؛ سوسیالیسم را اخلاقی دانست اما مالکیت خصوصی را حفظ کرد و بر آزادی فردی تأکید ورزید.
دلیل افول :صنعتی‌شدن سریع (ثبات پویا محقق نشد)، ظهور مارژینالیسم (تحلیل ریاضی دقیق‌تر).
نکته امتحانی :ثبات پویا، سوسیالیسم اخلاقی، On Liberty، هماهنگی منافع.

**فصل ۷: مکتب تاریخی**

نظریه‌پرداز کلیدی :فریدریش لیست
توضیح نظریه :لیست برای کشورهای در حال توسعه، حفاظت موقت از صنایع نوپا را ضروری دانست تا با صنایع پیشرفته رقابت کنند؛ روش تاریخی را بر انتزاع کلاسیک ترجیح داد.

دلیل افول :نئوکلاسیک‌ها (قوانین جهان‌شمول)، جنگ جهانی اول (ناسیونالیسم بیش‌ازحد).
نکته امتحانی :صنایع نوپا، روش تاریخی، Roscher/List/Schmoller، نقد انتزاع.

**فصل ۸: نهادگرایان**

نظریه‌پرداز کلیدی :تورستین وبلن
توضیح نظریه :وبلن رفتار اقتصادی را نتیجه غریزه‌های نهادی و فرهنگی دانست؛ مصرف نمایشی conspicuous) (consumptionرا نقد کرد و نهادها را مهم‌تر از انتخاب فردی می‌دانست.
دلیل افول :فقدان مدل‌های ریاضی دقیق، سلطه نئوکلاسیک (عرضه-تقاضا)، رکود بزرگ.
نکته امتحانی :غریزه‌های نهادی، conspicuous consumption، Veblen/Commons، نقد ریاضیات.

**فصل ۹: مارکسیسم**

نظریه‌پرداز کلیدی :کارل مارکس
توضیح نظریه :مارکس دیالکتیک هگل را ماتریالیستی کرد؛ زیربنا (نیروهای تولید) روبنا (دولت، ایدئولوژی) را تعیین می‌کند و مبارزه طبقاتی تاریخ را پیش می‌برد تا به سوسیالیسم برسد.
دلیل افول :فروپاشی شوروی (شکست عملی)، اصلاحات چین (بازار آزاد)، نئولیبرالیسم.
نکته امتحانی :ماتریالیسم تاریخی، مبارزه طبقاتی، دیالکتیک هگل، تراکم سرمایه، لنین.

**فصل ۱۰: نئوکلاسیک (مارژینالیسم)**

نظریه‌پرداز کلیدی :آلفرد مارشال
توضیح نظریه :مارشال تعادل را با تقاطع عرضه و تقاضای جزئی تحلیل کرد؛ بر خلاف والراس (تعادل عمومی)، رویکردش کاربردی و کمتر ریاضیاتی بود و زمان را در تحلیل وارد کرد.
دلیل افول :رکود بزرگ ۱۹۲۹ (بازار خودتنظیم نبود)، ظهور کینز (تقاضای کل).
نکته امتحانی :مطلوبیت حاشیه‌ای، عرضه-تقاضا جزئی، والراس/منگر/مارشال، رقابت کامل.

**فصل ۱۱: مکتب کینزی**

نظریه‌پرداز کلیدی :جان مینارد کینز
توضیح نظریه :کینز نشان داد تقاضای کل (مصرف+سرمایه‌گذاری+دولت) سطح اشتغال را تعیین می‌کند؛ تعادل ناقص ممکن است و سیاست مالی (کسر بودجه) برای رکود ضروری است.
دلیل افول :تورم دهه ۱۹۷۰(stagflation) ، فریدمن (تورم پدیده پولی)، منحنی فیلیپس عمودی.
نکته امتحانی :تئوری عمومی ۱۹۳۶، تقاضای کل، تعادل ناقص، سیاست مالی>پولی، عملیات بازار باز.

**فصل ۱۲: عقاید پس از کینز**

نظریه‌پرداز کلیدی :روی هارود
توضیح نظریه :هارود رشد طبیعی (سازگار با جمعیت/سرمایه) را با رشد تضمین‌شده (تقاضا) برابر دانست؛ در رکود تضمین‌شده < واقعی رخ می‌دهد و تورم برعکس.
دلیل افول :شوک نفتی ۱۹۷۳ (رشد پایدار نقض شد)، نئوکینزی (میکروفاندیشن).
نکته امتحانی :رشد طبیعی=تضمین‌شده، کالدور(Sp>sπY) ، عصر طلایی (رابینسون(، ) IS-LMهیکس.(

**فصل ۱۳: نئولیبرالیسم/پول‌گرایان**

نظریه‌پرداز کلیدی :میلتون فریدمن
توضیح نظریه :فریدمن سیاست پولی قاعده‌مند (رشد ثابت عرضه پول) را پیشنهاد کرد؛ منحنی فیلیپس عمودی است و تورم همیشه پدیده پولی است، مداخله دولت مضر است.
دلیل افول :بحران ۲۰۰۸ (بازار آزاد ناکافی)، نابرابری فزاینده، ظهور.MMT
نکته امتحانی :منحنی فیلیپس عمودی، سیاست پولی قاعده‌مند، Chicago School، نقد کینز.